

Specificering av verksamhetens nettokostnad

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2012	Bokslut 2013	Budget 2013
Nettoper verksamhetsområde			
Politisk verksamhet	113	124	131
Lotteriverksamhet	-4	-5	0
Stöd till studieorganisationer	200	200	200
Allmän kulturverksamhet, övrigt	1 014	968	947
Bibliotek	3 504	3 640	3 659
Kulturskola	285	410	407
Allmän fritidsverksamhet	662	664	741
Molidens sim- och idrottsanläggning	5 099	4 704	4 745
Vandringsleder	0	22	34
Fritidsgård Kabyssen	0	560	611
Gemensam administration	1 675	1 620	1 662
Arbetsmarknadsåtgärder	85	99	78
Summa	12 633	13 006	13 215

Årets verksamhet

Medborgare

Bibliotek

Som följd av etableringen av ett asylboende i Karlsborgs tätort, har besöksfrekvensen på biblioteket i Karlsborg ökat. Detta är positivt men har också ställt krav på en förändrad organisation för att möta de behov som finns. Utlåning av medier har ökat, nedladdning till mobiltelefon är numera möjligt och utlåning av E-böcker har ökat med 42 %. Skolbiblioteksverksamheten har fungerat enligt det avtal som har tecknats med Carl Johanskolan. Biblioteket har i sedvanlig ordning anordnat sagostunder och samarbetar med BVC och Familjecentralen när det gäller barns behov av läsförståelse och kultur. Carlsborgs släktforskarförening har enligt tidigare praxis för allmänheten bedrivit undervisning och bistått med goda råd. Under 2013 har diskussioner förts om biblioteksfilialen i Mölltorp. Verksamheten på biblioteksfilialen i Udenäs har som tidigare bedrivits i samarbete med en frivilliggrupp.

Kultur

Skolkulturgruppen har anordnat teaterföreställningar för förskolans 5-åringar, alla f-klasser samt för årskurserna 3 och 4. För årskurserna 8 och 9 har arrangerats teater. Under höstlovet har Kultur & Fritid, tillsammans med Rädda Barnen och Studieförbundet, erbjudit ett digert program med många deltagare. Under året har Kultur & Fritid bedrivit en programverksamhet med rubriken *Jorden Runt med Kultur & Fritid*. Vidare har samernas liv och kultur uppmärksamats med utställning och föreläsning. Även Strandskolan har arbetat med detta ämne.

Verksamheten har ekonomiskt bidragit till större arrangemang som Allsängen, Musik i Forsvik samt firandet av 200-årsjubileet i Forsvik. Under 2013 har firandet av Folke

Dahlbergs 100-årsjubileum fortsatt med utställning i Forsvik under sommaren.

Konstprojektet *Visioner vid Vatten* har avslutats med invigning av Anna Tegeström Wolgers *Pålstek*.

Nationaldagsfirandet har i sedvanlig ordning arrangerats i samarbete med Karlsborgs Turism AB och föreningslivet.

Verksamheten på biograf Casablanca utvecklas och besökarantalet har år 2013 ökat med 2,7 %. Biografen har under året startat filmvisningar för daglediga samt visar även operaföreställningar.

Kultur- och fritidsförvaltningen har varit delaktig i planeringen av ommålning och utveckling av inomhusmiljön på Haganäset.

Kulturskolan

Kultur- och fritidsnämnden har tecknat samarbetsavtal med Studieförbundet om drift av Karlsborgs kulturskola. Avgiften beslutas av kommunfullmäktige och kultur- och fritidsnämnden har antagit regler för verksamheten. Undervisningen som bedrivits under 2013 har erbjudit följande: bild (endast vårterminen), sång, piano, gitarr, elbas, trummor och teater. Elevantalet är maximerat till 70 elever. Inför vårterminen 2014 finns en kö till undervisningen. Under sommaren har ett veckoslutsläger med inriktning på musikal med efterföljande uppvisning arrangerats.

Kultur- och fritidsutmärkelser

Utmärkelser har delats ut för:

Ung fritid 2013, Ung kultur 2013, Pris för förtjänstfulla insatser inom kultur- och fritidsområdet 2013.

Fritid

Den stora händelsen under 2013 har varit Molidens 40-årsjubileum. Det firades givetvis under vecka 40 med ett digert program under veckans alla dagar. Ett särskilt omnämnande får Stig Wiklunds föreläsning *Mental träning gör skillnad* som drog många besökare. En speciell satsning på barn och unga genomfördes i och med att "Badrock" arrangerades. Hela Moliden stod till förfogande för att prova på olika aktiviteter och programmet blev en stor succé.

Moliden har kunnat erbjuda lokaler för lägerverksamhet. Kultur- och fritidsnämnden har givit förvaltningen i uppdrag att utreda "Lägerpaket på Moliden". Lägervistelsen erbjuds i samarbete med föreningslivet som kan åta sig uppgiften som "lägervärdar". En utvärdering av extra öppethållande under "röda dagar" har givit vid handen att öppethållandet är mycket väderberoende. Besökarna har varit många under jul- och nyårshelgerna samt påsk.

Föreningslivet

Kultur- och fritidsförvaltningen har deltagit i idrottsrådets möten som även har inbegripit temamöten, t.ex. "ungdomsperspektivet" med deltagande av unga idrottare. Planering har skett med SISU Idrottsutbildarna. Föreningsbidragen har varit föremål för genomgång i en särskild grupp.

Kultur- och fritidsförvaltningen har deltagit i arbetsgruppen för ANDT (alkohol, narkotika, droger och tobak).

Kultur- och fritidsnämnden

Medarbetare

Arbetsmiljö

Förvaltningen samarbetar med Previa för att kartlägga arbetsmiljön på kultur- och fritidsnämndens olika verksamheter. En särskild undersökning när det gäller buller och luftkvalitet äger rum i lokaler för kansli- och bibliotekspersonal. KabysSENS nuvarande lokaler ska rivas och planering för en flyttning till nya

lokaler pågår. En för personalen viktig fråga är säkerheten vid ensamarbete. Denna fråga har inte fått någon lösning.

Krishantering

Förvaltningen har, i samarbete med kommunens säkerhetsordnare, påbörjat ett arbete med att bygga upp en organisation för förvaltningens krishantering. Vidare är bibliotekets personal kontinuerligt engagerad i informationstjänst när kommunen genomför krisövningar.

Perspektiv och önskat läge	Långsiktigt mål	Strategi	Uppföljning och styrning	Måluppfyllnad	Kommentar
Medborgare/kund: Nöjda medborgare och kunder	Medborgare ska ha inflytande över utbudet av idrottsaktiviteter.	Undersöka medborgarnas möjligheter att utöva den idrott man är intresserad av.	Medborgarundersökning/enkäter.	↑	Kommunledningen har genomfört en undersökning 2013.
	Medborgare ska ha inflytande över utbudet av kulturaktiviteter.	Undersöka medborgarnas möjligheter att utöva eller delta i de kulturaktiviteter man är intresserad av.	Medborgarundersökning/enkäter.	↑	Kommunledningen har genomfört en undersökning 2013.
	Medborgare ska ha inflytande över bibliotekens verksamhet.	Undersöka medborgarnas syn på bibliotekens verksamhet.	Medborgarundersökning/enkäter.	↑	Kommunledningen har genomfört en undersökning 2013.
Medarbetare: Attraktiv arbetsplats	Medarbetarna i kommunen ska erbjudas ändamålsenliga och moderna arbetsförhållanden och ges möjlighet till personlig utveckling.	Alla medarbetare skall ha en individuell utvecklingsplan som tas fram gemensamt av arbetsgivaren och den anställda för att öka inflytande och delaktighet.	Andel medarbetare som har en individuell utvecklingsplan.	→	Arbetet fortsätter med personal på KabysSENS och gemensam administration. Moliden och biblioteken har utvecklingsplaner.
Samhällsutveckling: Långsiktigt hållbar utveckling. Positiv befolkningsutveckling	Vara en resurs i det långsiktigt hållbara lärandet.	Vi ska förbättra våra rutiner för att utveckla service till gagn för medborgarnas behov av kunskap och kreativitet.	Öka antal fjärrlån/grupplån.	↓	Antalet fjärrlån/grupplån har minskat med 4,5 %. Inköp av kurslitteratur till det egna mediabeståndet har ökat, vilket minskat behovet av fjärrlån/grupplån.
	Invånarna i kommunen ska ha bäst hälsa i Skaraborg år 2020.	Utveckla det ideella föreningslivet.	Antal ideella föreningar.	↑	Utlåningen till barn och unga har ökat med 10,5 %.
	Öka barns och ungas välbefinnande och utveckling genom deltagande i olika föreningsaktiviteter.	Genom samarbete med olika aktörer, på regionalt och lokalt plan, åstadkomma effektivare nyttjande av Molidens sim- och idrottsanläggning.	Antal barn och unga som deltar i aktiviteter.	↓	Utlåningen till barn och unga har ökat med 10,5 %.
Ekonomi: God ekonomisk hushållning	Genom strategiska allianser åstadkomma större möjligheter att utveckla verksamheten.	Utveckla relationer med Västra Götalandsregionen, kommunalförbund och andra aktörer. Utveckla relationer med SISU, föreningarna i kommunen och skolan.	Antal upprättade avtal eller överenskommelser.	↑	Startbidrag har betalats ut till en nybildad förening. Förvaltningen verkar för att antal barn och unga som deltar i aktiviteter kommer att öka (vid jämförelser mellan våren 2012 och våren 2013 har deltagandet minskat med -2,3%). Antal sammankomster har ökat med 1,5 %.
				↑	Avtal upprättat med AB Göta kanalbolag om nyttjande och ansvar för Kanalscenen.

Samhällsutveckling

Kultur

Under året har arbetet med att ta fram *Kulturplan Skaraborg* varit på remiss i kommunerna. Ansvarig har varit Skaraborgs Kommunalförbund som även har samordnat och administrerat kommunernas arbete när det gäller *Västra Götaland 2020: strategi för tillväxt och utveckling 2014-2020*. Innehållet och utformningen av strategin har stort inflytande över hur dessa frågor hanteras i Skaraborg och kultur ses som en viktig arena för hållbar utveckling.

Kommunalförbundet har även hållit i trådarna i projektet *Kreativa kraftfält* – ett projekt som ska kartlägga kulturverksamhet i Skaraborg och definiera var delregionens innovativa platser finns.

Kulturarv/kulturmiljövård

Ansökan om renovering av "vattenbyggnaderna" vid Edets kvarn och benstamp har lämnats in till länsstyrelsen. Renoveringen är tänkt att påbörjas 2014. Under hösten har ett brott i den närliggande dammen upptäckts, vilket har komplicerat situationen.

Föreningsarbete

Kultur- och fritidsförvaltningen har under året varit engagerad i ett utvecklingsarbete när det gäller Västra Vätterleden som ingår i projektet "Skaraborgsleder". Vidare har kommunen bidragit med ekonomiska medel för att, i samarbete med Gata/Park-enheten och en frivilliggrupp, anlägga BMX-banor i tätorten. Förvaltningen har tillsammans med kommunens energirådgivning påbörjat ett informationsarbete gentemot de föreningar som har egna anläggningar.

Fritidsgården Kabysen

Frågan om lokaler för fritidsgården har under året blivit akut i samband med planer på förändrade transportvägar på Carl Johanskolan. Planering och beräkning av kostnader för en flytt till nya lokaler i Carl Johanskolan pågår. Kabysen har i sedvanlig ordning arrangerat aktiviteter för ungdomarna. I samband med Molidens 40-årsjubileum arrangerades "Badrock" och med tanke på att entusiasmen var stor, har en uppföljning genomförts i december månad, de så kallade Kulturplaneterna.

"Offentliga rummet"

Förvaltningen har aktivt deltagit i arbetet med att ta fram en ny översiktsplan för kommunen och i samband med det kunnat fokusera på viktiga frågor, såsom spontanidrottens plats i landskapet, "aktivitetspark" och det offentliga rummets utveckling. Kultur- och fritidsnämnden har tillsammans med förvaltningen varit representerad i den s.k. planeringskommittén.

Ekonomi

Renoveringen av Moliden har fortsatt med omklädningsrummen. Med början 2014 planeras för ett byte av fönster och golv i simhallen. För att svara mot ett breddat och utökat intresse för idrottsutövande, har inköp av utrustning kunnat genomföras.

Införandet av Molidenkortet har varit mycket uppskattat. Samarbetet med Lyftarklubben har utvecklats och möjligheten att nyttja gymanläggningen ingår i kortet.

Förutom att hyra Brovaktarstugan, har förvaltningen även tecknat ett hyreskontrakt för Kanalscenen.

Måluppfyllelse

Av åtta beslutade mål har sex uppfyllts. Två mål är inte uppfyllda. Se styrkort.

Utvecklingstendenser

Medborgare

Bibliotek

Skolbiblioteksverksamheten ska utvecklas och i högre grad inlemmas i det pedagogiska arbetet. En beredskap för att införa så kallad RFID-teknik (självutlåning) för hantering av medier bör finnas med i planeringen. En prioriterad funktion är att arbeta med läsfrämjande verksamhet. Inom biblioteksklustret planeras för en biblioteksportal.

Kultur

Kommunen har en ambition att satsa på större arrangemang och utveckla dessa i samarbete med föreningslivet. Det är nödvändigt att bygga upp en hållbar organisation för att kunna genomföra dem på ett bra sätt. Samarbetet fortsätter med Studieförbundet när det gäller drift och utveckling av kulturskolan.

Fritidsgården Kabysen

Verksamheten på fritidsgården flyttas till nya lokaler i Carl Johanskolan hösten 2014. Detta kommer att innebära stora insatser för planering, förankring i gårdsråd m.m.

Fritid/Friluftsliv

Ambitionen är att ytterligare förbättra relationerna och samarbetet med Idrottsrådet, föreningarna och övriga aktörer för att göra Karlsborg till en attraktiv kommun att bo i. Verksamheten ska inriktas på att utveckla en kompetens kring att arrangera läger. Ett koncept i denna fråga för samarbete med föreningslivet finns framtaget. Under våren 2014 kommer förvaltningen att erbjuda en kurs i crawl för vuxna. Som en fortsättning på vecka 40, jubileumsveckan 2013, finns planer på att permanenta denna vecka till en "Molidenvecka". Förutom ett antal aktiviteter, kommer en "Må Bra"-messa att anordnas. En viktig fråga är att få fler barn och unga att röra på sig. Tankar och beredskap finns för att tillsammans med föreningslivet starta ett idrottsfritids

Medarbetare

Arbetet med att bygga upp samverkanssystemet med de fackliga organisationerna ska fortsätta. Vidare ska personalen erbjudas relevant utbildning för att kunna möta utmaningar som kommunen står inför. Arbetsmiljöfrågor kräver fortsättningsvis stor uppmärksamhet och säkerheten vid ensamarbete ska lösas. Förvaltningen ska även ha beredskap för kommande pensionsavgångar.

Kultur- och fritidsnämnden

Samhällsutveckling

Politik

Kultur- och fritidsnämnden har påbörjat ett arbete med att ta fram styrdokument för kultur- och fritidsverksamheten. Det finns ett stort behov av diskussion som rör satsningar på utveckling av kultur- och fritidsverksamheten.

Bibliotek

Biblioteket i Mölltorp ska införlivas med skolan och planering inför detta bör startas snarast. Behov av nya lokaler för huvudbiblioteket kommer fortsättningsvis att vara aktuellt. Utvecklingen av Infocenter Karlsborg innebär att samordning med biblioteket måste arbetas fram. En ny bibliotekslag innebär att kommunen ska besluta om hur lagens intentioner ska förverkligas.

Kultur

"Lilla galleriet" i Brovaktarstugan ska tas i anspråk för mindre utställningar när det gäller konst och konsthantverk. Konstnär Martin Hansson kommer att under 2014 arbeta med konstnärlig utsmyckning av entrén på Haganäset. Tanken är att användandet av Kanalscenen ska öka och planeringen för en flyttning och förbättring av byggnaden bör påbörjas snarast. Förvaltningens deltagande i utveckling av Forsviks Bruk regleras i ett avtal med Västarvet.

Kulturarv/Kulturmiljövård

Det finns ett stort behov av samordning mellan de kulturarvsorganisationer som finns i kommunen. Det kan gälla utställningsverksamhet, kompetensutveckling m.m. En framtida lösning för Christine skolmuseum är nödvändig.

Fritid/Friluftsliv

Förvaltningen kan konstatera att en breddning av idrottsrörelsen är på gång i kommunen; innebandy och futsal är exempel på idrotter som vinner terräng. Detsamma gäller för bordtennis som har flyttat fram sina positioner den senaste tiden. Förvaltningen kommer att, tillsammans med föreningarna, fortsätta utveckla Västra Vätterleden. Beredskap måste finnas för planering av lokalbehovet.

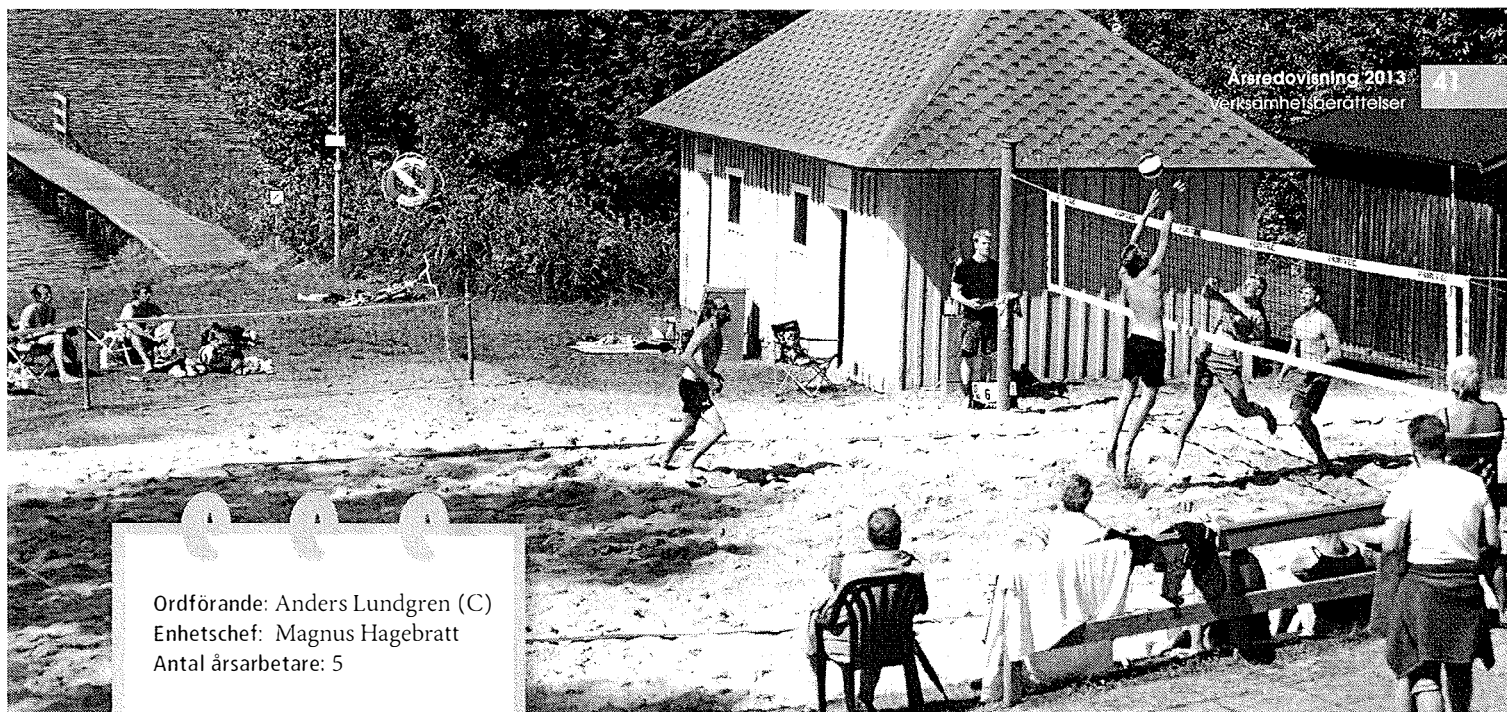
Ekonomi

Reparationer kommer även fortsättningsvis att krävas på Moliden. Föreningsbidragen bör ses över och en grupp har utsetts för att arbeta fram förslag på ett förbättrat anläggnings- och lokalkostnadsbidrag.

Verksamhetsmått

Verksamhetsmått

Bibliotek inklusive filialer	2013	2012	2011
Besök/år	44 721	44 060	38 761
Utlån/år	44 600	43 012	41 819
Fritid/Idrott	2013	2012	2011
Antal elever i simskola			
– Vinter och sommar	309	281	320
Antal bokade timmar i lokaler	6 251	6 118	8 228*
<i>* Lyftarklubbens bokningar ingår</i>			
Antal elever i kulturskolan	2013	2012	2011
Antal elever vårterminen	72	0	102
Antal elever höstterminen	56	70	42

Ordförande: Anders Lundgren (C)
Enhetschef: Magnus Hagebratt
Antal årsarbetare: 5

Volleyboll i Mölltorp.

Byggnadsnämnden

Uppdrag

Byggnadsnämnden ansvarar för kommunens myndighetsutövning inom plan- och byggorrådet. Nämnden svarar dessutom för framtagandet av översiktsplanen och att utföra den följdplanering som översiktsplanen anvisar samt att upprätthålla en tillfredställande planberedskap för bostäder, industri och handel. Nämnden har ansvar för kommunens MBK-verksamhet (mätning, beräkning och kartframställning). Fastställande och registrering av namn på gator, kvarter, lägesadresser på fastigheter ligger på nämndens ansvar. Nämnden svarar för administrationen av kommunens tomtkö. Nämnden har även funktionen som kommunens trafiknämnd vilket bland annat innefattar att besluta om lokala trafikföreskrifter och parkeringstillstånd. Enligt miljöbalken ansvarar nämnden för prövning och tillsyn av strandskyddsärenden.

I nämndens uppdrag ingår att inom rimlig tid utföra en korrekt och saklig handläggning av ärenden samt att ge råd och upplysningar till allmänheten inom nämndens sakområde. Bemanningen och tillgängligheten ska vara tillräcklig för att ge allmänheten goda möjligheter till kontakt.

Fr.o.m. år 2013 överfördes byggnadsnämndens förvaltning till kommunstyrelsen och bildade en plan- och byggenhet.

Årets verksamhet

Medborgare

Nämnden bedömer att servicen till allmänhet och företag har varit god under året. Det har inte varit något problem att uppnå målen för handläggningstiderna. Enheten har varit tillgänglig under bestämda besöks- och telefontider. På övriga tider har det varit möjligt att boka möten. Enheten har deltagit på företagarforum.

Medarbetare

Medarbetarna är en viktig resurs för verksamheten. För att skapa en attraktiv arbetsplats krävs att medarbetarna har en

Årets resultat

Drifredovisning

	Bokslut 2012	Bokslut 2013	Budget 2013	Budget avvikelse
Tkr				
Verksamh. intäkter				
Intäkter	2 544	1 544	1945	-401
Summa intäkter	2 544	1 544	1945	-401
Verksamh. kostnader				
Kostnader	6 463	3 823	4 241	418
– varav personalkostnader	4 014	2 493	2 941	448
Verksamh. nettokostnad	3 919	2 279	2 296	17
Kommunbidrag	3 833	2 296	2 296	0
Resultat	-86	17	0	17
Jämförelsetal				
Netto per invånare (kr)	581	337	345	
Andel av kommunens nettokostnad (%)	2,0	1,0	0,8	

Kommunstyrelsens plan- och byggenhets kostnader och intäkter redovisas i byggnadsnämndens budget och verksamhetsplan.

I budget ingår under året beslutade justeringar.

Kommentar årets resultat:

Resultatet för året visar ett mindre överskott. Bygglovsavgifter som är den största inkomstkällan för verksamheten har inkommit som planerat. Däremot har det inte tecknats lika många planavtal för detaljplaner som under tidigare år. För delar av de lönedel som inte har använts på grund av vakant tjänst som arkitekt/fysisk planerare har konsulttjänster köpts in för att fortsätta arbetet med detaljplaner. Resurser har även lagts på gallring av arkiv samt digitalisering av äldre detaljplaner.

Byggnadsnämnden

Specificering av verksamhetens nettokostnad

Drifredovisning

Tkr	Bokslut 2012	Bokslut 2013	Budget 2013
Netto per verksamhetsområde			
Byggnadsnämnd	212	224	249
Gemensam administration	244	0	0
Bygg/Fysisk planering/MBK	1 472	1 956	1 935
Trafik	268	99	112
Miljö- hälsoskydd, myndighetsutövning	1 507	0	0
Miljö, hälsa och hållbar utveckling	216	0	0
Summa	3 919	2 279	2 296

Samtliga verksamheter för miljö flyttades från nämndens ansvar från 1 januari 2013. Verksamheten gemensam administration upphörde samtidigt. Kommunstyrelsens plan- och bygghets nettokostnad redovisas i byggnadsnämndens budget och verksamhetsplan.

rimlig arbetsbelastning och att alla får vara delaktiga i verksamhetens planering. Det har upprättats individuella utvecklingsplaner för samtliga medarbetare.

Den avsiktsförklaring som under år 2011 tecknades med Hjo och Tibro kommuner om mellankommunal samverkan har i nuläget inte påverkat verksamheten.

Samhällsutveckling

Under 2013 har arbetet med den nya översiktsplanen fortgått. Den har inte slutförts på grund av lång handläggningstid hos remissinstanserna Länsstyrelsen och Försvarmakten.

Det har under hösten anställts en planarkitekt som möjliggör arbetet med detaljplaner i egen regi.

Byggnadsnämnden har följt utvecklingen i de frågor som ryms inom nämndens ansvarsområden genom att delta i utbildningar och nätverksträffar inom verksamhetens olika områden.

Byggnadsnämnden har lagt stort fokus under året på att skapa detaljplaner. Dessa möjliggör områden som gynnar en positiv befolkningsutveckling i kommunen samt bra områden

Byggnadsnämndens verksamhetsplan 2013

Uppfyllt ↑ Delvis uppfyllt → Ej uppfyllt ↓

Perspektiv och önskat läge	Långsiktigt mål	Strategi	Uppföljning och styrtalet	Måluppfyllnad	Kommentar
Medborgare/kund: Nöjda medborgare och kunder	Beslut om bygglov inom 10 veckor.	Snabb och korrekt ärendehantering.	Handläggningstider.	↑	Handläggningstiderna har utförts inom aviserad tid.
	Beslut om parkeringstillstånd för rörelsehindrade inom 10 arbetsdagar.	Hög tillgänglighet till information via hemsida och personalkontakt. Kompetent personal.		↑	Handläggningstiderna har utförts inom aviserad tid.
Medarbetare: Attraktiv arbetsplats	God arbetsmiljö; Frisknärvaro större än 97 %.	Individuella utvecklingsplaner.	Utvecklings- och lönesamtal med alla.	↑	Målet uppfyllt.
	Hög arbetstillfredsställelse.	Jämn arbetsfördelning och belastning.	Uppföljning frisknärvaro.	↑	Målet uppfyllt.
			Kontinuerlig uppföljning av arbetstillfredsställelse.	↑	Målet uppfyllt.
Samhällsutveckling: Långsiktigt hållbar utveckling. Positiv befolkningsutveckling	Utställning av översiktsplanen genomförd.	Utarbeta översiktsplan (ÖP).	Utställning av översiktsplanen.	↓	Försvarmakten och Länsstyrelsen har inte haft tid att granska ännu.
	Översiktsplan klar (beslut om antagande i KF).		Beslut i KF om antagande av översiktsplan.	↓	Antagande i KF är därför framflyttat till våren 2014.
	Skapa attraktiva områden för boendemiljö och verksamheter (detaljplaner). 10 % av listan för aktuella detaljplaner klara.	Skapa detaljplaner.	Andel av aktuell lista med detaljplaner som är klara.	↑	Målet uppfyllt.
Ekonomi: God ekonomisk hushållning	Uthållig organisation som kostnadseffektivt följer budget.	Effektivisera med rutiner och bra IT-stöd Använda de personella resurser som är effektivast för uppdraget (egen personal alternativt konsult).	Fastställd budget 2013.	↑	Resultatet visar ett mindre överskott för året.

att vistas i, som i sin tur främjar hälsan för invånarna i kommunen.

Ekonomi

Som ett led i arbetet med att uppnå en god ekonomiskushållning har verksamheten effektiviserats så långt det går inom givna ramar. Under den utdragna rekryteringsprocessen för att anställa en arkitekt har enheten nyttjat resurserna för att gallra arkivet och att digitalisera äldre detaljplaner.

Måluppfyllelse

Se styrkort .

Utvecklingstendenser

Medborgare

Nämnden vill ha nöjda medborgare. Ett korrekt bemötande och snabb ärendehandläggning samt god bemanning och tillgänglighet är exempel på hur detta kan uppnås.

För att få veta hur medborgarna upplever bygglovsprocessen kommer plan- och byggenheten skicka ut en enkät till alla som har fått slutbesked under en ettårsperiod, till och med 2014-06-30.

Medarbetare

Medarbetarna är en viktig resurs för verksamheten. För att skapa en attraktiv arbetsplats krävs att medarbetarna har en rimlig arbetsbelastning och att alla får vara delaktiga i verksamhetens planering. Medarbetarna ska delta i utbildningar och nätverksträffar för att hålla sig uppdaterade inom verksamhetens olika områden.

Samhällsutveckling

Under 2014 fortsätter och slutförs arbetet med en ny översiktsplan. En aktuell översiktsplan är ett viktigt vägledningsdokument för kommunens framtida planering. Byggnadsnämnden ska följa utvecklingen i de frågor som ryms inom nämndens ansvarsområden. Byggnadsnämnden ska ta initiativ till olika åtgärder som kan generera en positiv befolkningsutveckling i kommunen och genom att planera bra områden att röra sig i även främja hälsan för invånarna i kommunen.

En koppling mellan verksamhetssystemet Bygg-R och ekonomisystemet kommer att installeras under 2014 för en säkrare hantering och effektivisering av administrationen.

Ekonomi

Som ett led i arbetet med att uppnå en god ekonomiskushållning ska verksamheten effektiviseras så långt det går inom givna ramar. Det är viktigt att ärendehantering har bra och effektiva flöden.

Verksamhetsmått

Nämndens verksamhet baseras på inkommande ärenden samt på löpande tillsyn och kontroll som nämnden är skyldig att utföra enligt lag.

Verksamhetsmått

Antal / andel	2013	2012	2011
Antal nämnsammanträden	7	8	9
Antal nämndärenden	72	110	92
Antal antagna och upphävda planer	5	3	3
Antal nybyggnadskartor	5	5	8
Antal beviljade bygglov och rivningslov	93	104	144
Antal beslutade bygg- och rivningsanmälan samt startbesked*	125	143	149
Antal beslutade strandskyddsdispenser	12	12	7
Antal parkeringstillstånd	35	43	21
Antal beslutade lokala trafikföreskrifter	1	6	43

*Ny plan- och bygglag (PBL) trädde i kraft 2 maj 2011. I nya PBL hanteras bygganmälan i bygglovet och inte i separat bygganmälan, som det varit tidigare. I nya PBL ges istället för ett beslut i bygganmälan ett beslut om startbesked. Anmälningsplikt gäller i nya PBL för vissa ärenden som inte är kombinerade med bygglovskrav. Dessa ärenden har även tidigare krävt bygganmälan men inte bygglov.

Byggstart ny förskola Norra Skogen.

Ordförande: Sture Carlsson (FP)
Barn- och utbildningschef:
Kaj Kaufeldt
Antal årsarbetare: 141

Barn- och utbildningsnämnden

Uppdrag

Barn- och utbildningsnämnden (BUN) ansvarar för styrning och uppföljning av kommunens barn- och utbildningsverksamhet. Verksamheten skall bedrivas i enlighet med lagar, nationella styrdokument samt mål och reglementen som fastställts av kommunfullmäktige. Nämndens arbete skall desutom ske i enlighet med riktlinjerna i kommunallagen om god ekonomisk hushållning.

Förutom ansvaret för förskola, fritidshem och utbildningsverksamhet ansvarar nämnden för öppna förskolan vid familjecentralen Björken. Nämnden ansvarar även för kommunens uppföljning av ungdomar som är mellan 16-20 år och som inte omfattas av gymnasieskolan eller är i annan sysselsättning.

Årets resultat

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2012	Bokslut 2013	Budget 2013	Budget avvikelse
Verksamh. intäkter				
Intäkter	9 278	24 787	22 985	1 802
Summa intäkter	9 278	24 787	22 985	1 802
Verksamh. kostnader				
Kostnader*	138 673	151 679	148 274	-3 405
– varav personalkostnader	66 222	64 966	64 234	-732
Verksamh. nettokostnad	129 395	126 892	125 289	-1 603
Kommunbidrag*	128 917	125 289	125 289	0
Resultat	-478	-1 603	0	-1 603
Jämförelsetal				
Netto per invånare (kr)	19 296	18 779	18 789	
Andel av kommunens nettokostnad (%)	42,0	42,0	42,4	

* Kommentar: 2013 införde BUN en intern resursfördelning inom förskolan. Resursfördelningen innebär att både kostnader och intäkter ökar med 16 120 tkr vardera, för att kunna skapa en nollbudget för respektive förskola. I budget ingår under året beslutade justeringar.

Kommentar årets resultat:

Huvuddelen av underskottet är till stor del orsakat av ökade kostnader för köp av verksamhet samt omorganisation inom ledningen.

Specificering av verksamhetens nettokostnad

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2012	Bokslut 2013	Budget 2013
Netto per verksamhetsområde			
Nämnd och styrelse	229	312	298
Fritidsgården Kabysen	895	404	400
Öppen förskola	166	191	209
Förskoleverksamhet	24 856	24 099	22 728
Fritidshem	6 346	5 966	5 757
Förskoleklass	2 591	2 623	2 758
Grundskola	42 759	42 435	43 131
Obligatorisk sarskola	3 213	3 768	3 594
Gymnasieskola	27 119	24 772	24 754
Gymnasiesarskola	2 532	2 300	2 565
Barn i behov av stöd	8 577	9 784	9 642
Komvux	1 531	1 371	1 601
Barn- och utbildningskontor	3 936	3 234	3 397
Skolledning fsk och dbv	982	935	980
Skolledning fritidshem, F-6	1 094	1 281	1 077
Skolledning 7-9, fritidsgårdar och sars	1 014	2 450	1 089
IKT-samordning	280	71	235
Skolledning gymnasie o vuxenlär	377	221	250
Verksamhetsvaktmästare	472	522	526
Kompetensutveckling	426	153	298
Summa	129 395	126 892	125 289

Årets verksamhet

Medborgare

Under senare år har födelsetalen i Karlsborg varit låga med årskullar under 50 barn, men år 2013 skedde ett trendbrott då 69 barn föddes i kommunen. Under hösten öppnades ett nytt asylboende i privat regi med 150 platser, vilket innebar ökad efterfrågan på platser inom både barnomsorg och skola.

I årskurserna sju till nio är antalet elever fortfarande få medan det i grundskolans lägre åldrar i vissa fall är stora klasser. Som en följd av de olika stora årskullarna har det under året skett en viss omfördelning av resurser mellan BUNs olika verksamheter. Antalet gymnasieelever har under året ökat i förhållande till tidigare års prognoser i och med mottagandet av ensamkommande flyktingbarn, som i huvudsak är i gymnasieålder.

Behoven av särskilt stöd har ökat under de senaste åren. Under 2013 var det ekonomiska läget ansträngt med stora sparkrav, vilket ledde till nedskärningar och minskade resurser till barn i behov av särskilt stöd.

Under året upphörde gymnasieverksamheten i kommunal regi och kommunen köper från och med höstterminen 2013 alla studieplatser från andra skolor. Som en följd av nedläggningen av gymnasieverksamheten i Karlsborg tvingades även delar av vuxenutbildningen att läggas ner. De verksamheter som finns kvar är Särvux och Svenska för invandrare.

Nationella resultatmål

Utgångspunkten för allt arbete inom barn- och utbildningsförvaltningen är de nationella styrdokumenterna, där barnet och eleven är i centrum. BUN skall uppfylla de nationella målen där alla elever skall ha uppnått minst godkänt i alla ämnen.

Andel elever i åk 9 med godkända slutbetyg samt genomsnittligt meritvärde:

	Godkända	Meritvärde
Karlsborg:	92,0 %	212
Riket som helhet:	77,0 %	213

Målet ej uppfyllt.

Medarbetare

Nämnden arbetade under året med den sedan tidigare påbörjade kartläggningen av lärarnas behörighet inför de nya kraven på lärarlegitimation, som skall träda i kraft vid halvårsskiftet 2015. På grund av förseningar i arbetet med lärarlegitimationer på Skolverket är det emellertid oklart vilka krav som kommer att ställas och från när dessa skall gälla.

Hösten 2013 förändrades ledningsstrukturen, vilket innebär större ansvarsområden för några rektorer. En utvärdering av förändringen kommer att göras under våren 2014.

Ökade krav på god fysisk arbetsmiljö och moderna undervisningslokaler har beaktats och kommer att beaktas i det stora om- och nybyggnadsarbete, som påbörjades under år 2013 och som kommer att fortsätta även under år 2014. Verksamheter som berörs av detta arbete är förskola och skola.

Samhällsutveckling

De sjunkande födelsetalen har varit oroväckande för Karlsborgs utveckling. Förhoppningar finns nu att trenden har vänt och att en ökad invandring kan leda till fler kommuninvånare. För att bidra till en positiv samhällsutveckling i Karlsborgs kommun satsar nämnden, i samverkan med övriga berörda förvaltningar, på förbättrade lokaler och utemiljöer för förskolorna och skolorna. Under år 2013 fortsatte således arbetet med att verkställa projekt Skola 2016, och delar av nya enheter inom förskolan var inflyttningsklara under hösten 2013.

För att BUN skall kunna leva upp till de krav som ställs på IT-användandet i undervisningen har nämnden tagit fram en IKT-plan för digitaliseringen av skolan. Den skall genomföras stegvis med åiterrapportering till nämnden efter varje genomfört steg och hösten 2013 togs det första steget, då eleverna i årskurs sju fick var sin elevdator.

Ekonomi

Minskade ekonomiska förutsättningar i kombination med ökade krav på måluppfyllelse har krävt besparingar och nedläggningar inom BUNs verksamheter under året. Bland annat har besparingar inom ledning och vuxenutbildning krävts för att klara de nya budgetförutsättningarna. Dessutom infördes inköps- och övertidsstopp under hösten som en följd av negativa ekonomiska prognoser.

Kostnaderna för köp av gymnasieplatser var högre än budgeterat. BUN erhöll dock extra anslag för ökade kostnader inom gymnasiet och det i kombination med lägre resekostnader än väntat gjorde att underskottet för gymnasieskolan minskade.

Ersättningarna till den privata verksamheten blev däremot betydligt dyrare än budgeterat. Framför allt var det inom förskolan och särskilt stöd som ersättningarna ökade.

Under 2013 började den nya resursfördelningsmodellen för förskoleverksamheterna att användas. Det gångna året har setts som ett prövoår och den kommunala verksamheten har på många sätt lyckats anpassa sig väl till den nya modellen. Däremot har flytten från gamla lokaler 2012 påverkat ekonomin även 2013 negativt. Detta tillsammans med långa öppettider har bidragit till att vissa enheter redovisar ett underskott.

Löneökningen 2013 för lärarna blev lägre än budgeterat.

Utvecklingstendenser

Medborgare

Under senare år har födelsetalet i Karlsborg varit lågt och år 2011 föddes för första gången färre än 50 barn. År 2013 var det emellertid ett trendbrott och vid årets slut fanns det 69 barn i kommunen som var födda under året. Trots att det under flera år varit små barnkullar har efterfrågan på platser inom barnomsorgen inte minskat nämnvärt och inför framtiden syns inga tendenser på att det går att minska antalet platser inom förskolan. I och med ett nyöppnat asylboende förväntas snarare behoven av platser inom både barnomsorg och skolan öka. En ökning av internationella invånare innebär även att barn- och utbildningsnämnden behöver utöka resurserna för de internationella klasserna, modersmålsundervisning och svenska som andraspråk.

Behoven för särskilt stöd fortsätter att öka.

Medarbetare

Det kan komma att innebära svårigheter att rekrytera personal med rätt behörighet när personal går i pension. Konkurrensen om kompetent arbetskraft ökar i och med den kommande nationella lärarbristen. För att undvika svårigheter med att nyrekrytera behöriga lärare krävs att Karlsborgs kommun är tillräckligt attraktiva som arbetsgivare.

Fluktuerande storlek på årskullarna från år till år påverkar verksamheten i framtiden, vilket kan innebära krav på omorganisation och ändrade arbetsförhållanden, exempelvis lärare som bedriver undervisning på flera skolor.

Samhällsutveckling

Arbetet med att verkställa projekt Skola 2016 förväntas fortgå, vilket innebär fortsatta plan- och projekteringsarbeten för ny-

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden - Årsredovisning 2013					
Perspektiv och önskat läge	Långsiktigt mål	Strategi	Uppföljning och styrtal	Mål-uppfyllnad	Kommentar
Medborgare/kund: Nöjda medborgare och kunder	Alla som ansöker om barnomsorgsplats skall erbjudas inom 3 månader.	Planera och dimensionera utifrån antal barn och behovet av barnomsorg.	100% enligt service-deklarationen.	↑	För att kunna placera alla barn i kön har inte de externt hyrda lokalerna i Mölltorp kunnat sägas upp enligt tidigare tidsplan.
	Alla måltider som serveras i kommunens förskolor, fritidshem och skolor skall hålla god kvalitet.	Rapporter enligt kostprogram till nämnden.	Enligt kommunens kostprogram.	↑	Enligt uppföljning är målet uppfyllt.
Medarbetare: Attraktiv arbetsplats	Medarbetarna skall erbjudas en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö och ges möjlighet till personlig utveckling.	Regelbundna skyddsronder och arbetsmiljöenkäter.	Planera och genomföra skyddsronder/ medarbetarenkäter.	→	Omorganisation inom ledning har lett till minskad tid för genomförande av skyddsronder. Slutrapport görs i nämnden i februari 2014.
	100% behöriga lärare med legitimation.	Kartlägga medarbetarnas kompetens och behörighet.	Kartläggning av kompetens och behörigheter skall slutföras	→	Arbetet pågår men vissa frågetecken kvarstår p g a förserningar hos Skolverket.
Samhällsutveckling: Långsiktigt hållbar utveckling. Positiv befolkningsutveckling	Barn- och ungdomar skall ha kunskap om näringsliv, entreprenörskap och företagande i tidig ålder.	I skolornas arbetsplaner anges aktiviteter i samverkan med lokalt näringsliv.	Antal genomförda aktiviteter per årskurs skall ha ökat från föregående år.	↓	Arbete pågår men har försetats. Ombyggnaden av förskolan i Mölltorp togs i bruk under hösten -13, men då antalet barn ökat mer än förväntat räcker inte ytorna till.
	Erbjuda attraktiva och moderna lärmiljöer i förskola och skola.	I samverkan med berörda förvaltningar satsa på förbättrade lokaler och utemiljöer för våra verksamheter.	Antal beslutade och påbörjade byggprojekt.	↑	Projektering för Mölltorp påbörjas i feb.-14. Gällande förskolan i Norra skogen färdigställdes projektering under 2013 och byggstart under hösten -13, beräknas vara klar nov -14.
Ekonomi: God ekonomisk hushållning	Att lika resurstilldelning ges till både kommunala och enskilda förskolor.	En förskolepeng införs under budgetåret 2013.	Varje förskola skall erhålla ersättning som motsvarar det antal barn de har inskrivna.	→	Resursfördelning för förskolan har införts. Nämnden gick dock med underskott motsvarande 1,6 mnkr.

och ombyggnationer av förskolor, fritidshem och skolor.

Enligt IKT-planen ska införandet av elevdatorer från årskurs 7 fortsätta. Planen genomförs stegvis med återrapportering till nämnden efter varje genomfört steg.

Samverkan mellan skola och arbetsliv kommer att utvecklas vidare för att ge barn och ungdomar goda kunskaper om näringsliv, entreprenörskap och företagande.

Ekonomi

De största osäkerhetsfaktorerna för BUNs framtida ekonomi är det ökade antalet barn i behov av stöd och barn med inter-

nationell bakgrund. Båda faktorerna påverkar BUNs alla verksamhetsområden. Under 2014 kommer om- och nybyggnationerna fortsätta och osäkerhet kvarstår kring framtida hyreskostnader. Dessutom tillkommer kostnader för att i framtiden kunna erbjuda elever i årskurs sju till nio en-till-en-dator och samtidigt kunna underhålla den övriga datorparken. Osäkerheten om vad som händer med de nationella avtalen kring lärarnas löner kvarstår. Stora lönylyft innebär höga kostnader för BUN, samtidigt som det är viktigt att behålla och locka till sig lärare med rätt kompetens i tider då det råder lärarbrist.

Verksamhetsmått

Förskola, skolbarnomsorg och förskoleklass

Antal barn	Bokslut	Bokslut	Budget
	2012	2013	2013
Förskola	224,0	225,5	218,5
Dagbarnvårdare	36,0	30,0	30,0
Fritidshem	280,0	285,0	282,5
Förskoleklass	69,0	61,5	61,0

Kommentar: I dagbarnvårdare ingår även glesbygdprojektet Solgläntan.
Inklusive Forsviks friskola. Exklusive öppen förskola.

Kostnad per barn Kr	Bokslut	Bokslut	Budget
	2012	2013	2013
Förskola	100 156	97 150	93 327
Dagbarnvårdare	67 250	73 115	77 867
Fritidshem	22 661	20 935	20 379
Förskoleklass	37 565	42 662	45 213

Kommentar: Budgeterad nettokostnad exkl. skolledningskostnad. Inklusiva Forsviks friskola.

Grundskola och obligatorisk särskola

Antal barn	Bokslut	Bokslut	Budget
	2012	2013	2013
År 1-6	370,0	377,0	379,0
År 7-9	188,0	186,0	185,0
Totalt	558,0	563,0	564,0

Kostnad per elev: Kr	2012	2013	2013
	Kostnad per elev	82 387	82 067

Kommentar: Inkl. skolskjutsar, friskola, skolhälsovård, SYO-konsulent, vaktmästeri och särskola men exkl. skolledningskostnad. Från och med 2011 ingår ej kostnad för vaktmästare då de arbetar för flera verksamheter.

Barn i behov av stöd*

Tkr	Bokslut	Bokslut	Budget
	2012	2013	2013
Kostnad	8 577	9 785	9 642

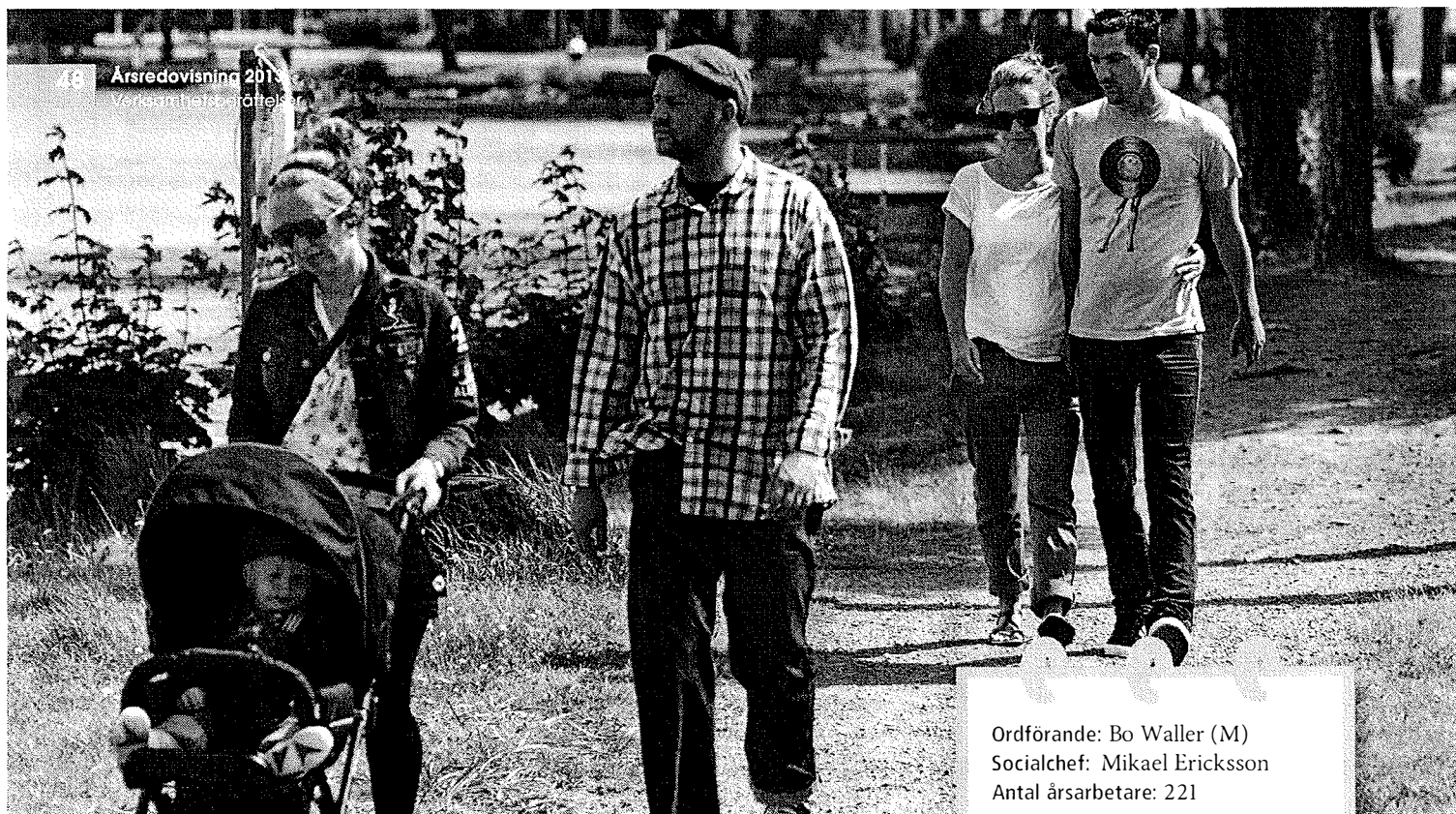
* Från och med budget 2013 ligger kostnaden för barn i behov av stöd separat. För att med hjälp av verksamhetsmått kunna göra en jämförelse med tidigare år har kostnaden för barn i behov av stöd lagts separat även då.

Gymnasieskola och gymnasiesärskola

Antal barn	Bokslut	Bokslut	Budget
	2012	2013	2013
Individuella program	11,5	13,0	0,0
Köpta utbildningsplatser	251,5	219,0	223,0
Totalt	263,0	232,0	223,0

Kostnad per elev: Kr	2012	2013	2013
	Kostnad per elev	112 739	116 690

Kommentar: Inkl. Gymnasiesärskola, inackorderingstillägg och skolskjuts-kostnad.

Strandpromenaden på Strandvägen.

Ordförande: Bo Waller (M)
Socialchef: Mikael Ericksson
Antal årsarbetare: 221

Socialnämnden

Uppdrag

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten och vad som i lag sägs om socialnämnd. Nämnden svarar även för kommunens insatser enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade samt utövar ledning av den kommunala hälso- och sjukvården. Nämnden ansvarar för att verksamheten följer patientsäkerhetslagen samt att erforderliga kvalitetsledningssystem fungerar. Socialnämnden ansvarar för tillstånds- och tillsynsfrågor enligt alkohollagstiftningen, tillsyn enligt tobakslagen samt tillsyn av försäljningen av receptfria läkemedel. Dessa uppdrag utförs av Skara kommun i kommunsamarbetet KAS.

Socialnämnden skall se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i reglementet för socialnämnden. Socialnämnden har också att besluta om egna mål för verksamheten samt att bedriva ett fortlöpande kvalitetsarbete med kommunmedborgaren i centrum. Socialnämnden och dess verksamheter skall arbeta i en god dialog med kommunmedborgarna, intresseorganisationer samt med andra interna och externa samarbetspartners.

Årets resultat

Kommentarer till årets resultat

Årets resultat för socialnämnden är negativt med ca 7,2 mnkr. Individ- och familjeomsorgen (IFO) samt hemvården är de verksamheter som redovisar störst underskott jämfört med budget. Inom individ- och familjeomsorgen har ärende med köpta placeringar ökat under hösten 2012 och under hela 2013.

Drifredovisning

Tkr	Bokslut 2012	Bokslut 2013	Budget 2013	Budget avvikelse
Verksamh. intäkter				
Intäkter	50 746	65 798	53 439	12 359
Summa intäkter	50 746	65 798	53 439	12 359
Verksamh. kostnader				
Kostnader	164 534	181 409	161 824	-19 585
– varav personalkostnader	107 244	113 954	105 621	-8 333
Verksamh. nettokostnad	113 788	115 611	108 385	-7 226
Kommunbidrag	110 196	108 385	108 385	0
Resultat	-3 592	-7 226	0	-7 226
Jämförelsetal				
Netto per invånare (kr)	16 365	17 110	16 298	
Andel av kommunens nettokostnad (%)	37,0	38,0	36,8	

I budget ingår under året beslutade justeringar.

Kommentar årets resultat:

Huvuddelen av underskottet är till stor del orsakat av ökade kostnader för köp av verksamhet samt omorganisation inom ledningen.

Inom hemvården har vårdtyngden ökat eftersom antalet timmar ökat, men antalet vårdtagare har minskat. De verksamheter som redovisar överskott är bl.a. ekonomiskt bistånd och den gemensamma administrationen. Övriga verksamheter ligger strax över eller under sin budget.

Jämfört med föregående års utfall har nettokostnaden ökat med ca 1,8 mnkr. Löneökningar, placeringar och nyanställd personal för ensamkommande flyktingbarn har bidragit till att kostnader och intäkter ökat. Verksamheten för ensamkommande flyktingbarn är helt finansierad av Migrationsverket och har inte haft någon negativ påverkan på övriga delar av socialnämndens budget.

Bidragen från t.ex. Migrationsverket, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har ökat med ca 8 mnkr. Ökningen beror till stor del på utökning av verksamheten för mottagandet av ensamkommande flyktingbarn. Under året har kommunen erhållit 12,5 mnkr från Migrationsverket för att finansiera verksamheten, vilket är en ökning med ca 8,2 mnkr jämfört med 2012. Samtidigt har intäkterna från Försäkringskassan (som delvis finansierar LASS¹⁾-verksamheten) minskat med ca 2 mnkr. Övriga bidrag som ökat är bl.a. lönebidrag från Arbetsförmedlingen och bidrag för andra särskilda anställningsformer.

Övriga intäkter har också ökat jämfört med förra året. Detta beror på försäljning av huvudverksamhet till annan kommun i och med samarbetet med Hjo kommun med ensamkommande flyktingbarn. Intäkter i form av vård- och omsorgsavgifter inom äldreomsorgen ligger på samma nivå jämfört med 2012.

¹⁾ Lagen om assistansersättning.

Specificering av verksamhetens nettokostnad

Drifredovisning

Tkr	Bokslut 2012	Bokslut 2013	Budget 2013
Netto per verksamhetsområde			
Nämnd och styrelse	404	382	440
Gemensam personalresurs socialförvaltning	3 750	3 633	4 131
Bemanningssteam/pool	1 000	1 405	418
Medborgarkontor	622	581	924
Gemensam personalresurs ÄO	5 286	5 310	5 705
Sjuksköterskeorganisationen	8 513	7 992	7 331
Korttidsboende	8 445	8 934	8 410
Kommunrehab	3 066	3 226	3 059
Dagverksamhet	1 518	1 542	1 547
Träffpunkter	1 136	902	933
Hemvård	18 974	20 611	18 623
Särskilt boende	32 275	30 516	30 206
Gemensam personalresurs LSS/IFO	4 984	5 001	5 205
Flyktingmottagande	0	-873	0
Individ- och familjeomsorg	6 653	10 097	4 942
Ekonomiskt bistånd	2 912	2 795	3 252
Insatser enligt LASS	4 356	4 476	4 065
Insatser enligt LSS	8 998	7 918	8 046
Verksamhetsresor	600	774	677
Arbetsmarknadsåtgärder	296	389	471
Summa	113 788	115 611	108 385

Personalkostnaderna har ökat med ca 6,7 mnkr jämfört med förra året. Verksamheten för ensamkommande flyktingbarn utgör stor del av ökningen, då boendet på Viggenvägen öppnade hösten 2012 och boendet i Hjo startade i januari 2013. Personalkostnaderna inom verksamheten för LASS har minskat då antalet ärenden minskat under året. I övriga verksamheter ligger ökningen runt den förväntade löneökningen eller strax över.

Lokalhyrorna har minskat med ca 1 mnkr, då den interna hyran för Haganäset sänkts med motsvarande belopp.

I begreppet övriga kostnader ingår bl.a. köp av verksamhet, leasing av inventarier och bilar, drivmedel, förbruknings- och kontorsmaterial samt IT. Dessa kostnader har ökat på grund av köp av externa institutionsplatser och konsultutredningar inom IFO.

Årets verksamhet

Medborgare / kund

- Rehabiliterande förhållningssätt arbetas in i verksamheterna.
- Utbildningar och vidareutveckling av kvalitetsregister BPSD, Senior alert och Palliativa registret pågår kontinuerligt.
- Inom hemtjänsten har digitala lås och insatsregistrering införts under året, vilket ökar säkerheten för brukare och minskar nyckelhanteringstiden för personalen.
- Uppföljning sker kontinuerligt av genomförandeplaner och omvårdnadsplaner.
- Utökad samarbete med Närhälsan.
- Värdegrundsarbetet inom personalgrupperna har pågått under året, men kommer att fortsätta eftersom det är en grundläggande faktor för att lyckas med det sociala arbetet. Vårdighetsgarantier är införda under hösten.
- Caféverksamheten har fortsatt sin verksamhet och erbjuder sysselsättning till ett antal personer inom verksamheten för funktionshinder. Förutom att erbjuda sysselsättning innebär caféet en kvalitetshöjning för boende, anhöriga och personal på Haganäset.
- Daglig verksamhet enligt LSS har utvecklats efter flytten till Haganäset.
- Arbetet med LEAN har fortsatt under 2013 där bl.a. bemanningsprocessen kartlagts.
- Under 2013 har Karlsborgs kommun gått in i kom-mungemensam alkoholhandläggning Skaraborg, K.A.S.

Medarbetare

- Karlsborgs kommun deltar i arbetet kring vård- och omsorgscollege och kan därmed vara med att påverka vårdutbildningarnas utformning.

Socialnämnden

- Ett vårdplaneringsteam är skapat för att höja kompetensen och kvaliteten på de vårdplaneringar som görs. Målet är att fler ska kunna rehabiliteras i hemmet, ökad kontinuitet för brukarna i rehabiliteringen samt ett aktiverande förhållningssätt.
- Under hösten 2013 påbörjades ett arbete med att digitalisera återrapportering av utförda LASS-timmar, vilket minskar administrationen för personalen.
- Ett kvalitetsledningssystem är under uppbyggnad för att samla rutiner, riktlinjer och policies på ett ställe och därmed skapa struktur och ett mer effektivt arbete.

Samhällsutveckling

- Träffpunkterna fortsätter sin verksamhet och har många besökare. Träffpunkterna är en förebyggande verksamhet som erbjuder social samvaro och aktivitet.
- Lag om valfrihetssystem (LOV) är fortfarande under utredning och en översyn av hemvårdens verksamhet är gjord som ett led i detta arbete.
- I början av året anlände de första ensamkommande flyktingbarnen till det nyöppnade boendet i Hjo.
- Det finns fortsatt behov av aktiva insatser för de långtidsarbetslösa, särskilt ungdomar. Arbetsmarknadsåtgärder planeras och genomförs i samverkan med andra huvudmän bl.a. SAK (SAMverkan i Karlsborg), Samordningsförbundet samt kommunens arbetsmarknadsenhet KUB (Karlsborgs Utveckling AB).
- FINSAM (Finansiella Samordnings Förbundet) har skapat möjligheter för personer med långvarig frånvaro från arbetsmarknaden att åter etablera sig på arbetsmarknaden. Karlsborg har varit aktiv deltagare i detta arbete.
- VÄSTBUS (Västra Götalands samarbetsorgan för barn och ungdomar med psykisk och social problematik) arbetar lokalt i Karlsborg genom en arbetsgrupp där samtliga samarbetspartner aktivt deltar.
- Verksamhet för budget- och skuldrådgivning har utvecklats under året.

Ekonomi

- Under året har socialnämnden arbetat hårt med det prognostiserade underskottet. En rad sparpaket har beslutats under året. Uppföljningar, konsekvensbeskrivningar och åtgärdsplaner har tagit stor del av ledningens arbetstid. De flesta av de beslutade åtgärderna är helt eller delvis genomförda. Trots detta blir resultatet negativt.

Måluppfyllelse

Se styrkort.

Utvecklingstendenser

Medborgare

Äldreomsorgens nationella värdegrund och värdighetsgarantier har under året implementerats i Karlsborgs kommun. Målet är att få den enskilde att vara delaktig i beslut och genomförandeinsatser. En mer optimal vårdplanering ska uppnås med vårdplaneringsteamet som startade under 2013 med olika kompetenser, vilket ger bättre planeringsförutsättningar. Att arbeta med ett vårdplaneringsteam med biståndsbedömare, sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast ger en bredare kompetens, som är till nytta för den enskilde brukaren.

Ny lagstiftning träder ikraft som sätter brukaren i fokus, vilket innebär en individanpassad vård och omsorg. Här talas om en maktförskjutning från organisation till individ. Detta innebär också att alla boende på särskilt boende ska få ett individuellt beslut om hemtjänstinsatser.

Medarbetare

En stor utmaning för kommunen inom de närmaste 5-10 åren, blir att återbesätta tjänster med anledning av de stora pensionsavgångar som väntas. Inom de närmsta 5 åren kommer ca 50 anställda att uppnå pensionsåldern 65 år, varav de flesta är omvårdnadspersonal. Kommunen måste vara en attraktiv arbetsgivare. En god arbetsmiljö i kombination med stimulerande arbetsuppgifter och en bra löneutveckling samt möjlighet till utbildning och fortbildning är avgörande för framtida rekrytering. En individuell utvecklingsplan ska erbjudas alla anställda fr.o.m. 2013.

Samhällsutveckling

Den största utmaningen för Karlsborgs kommun är den allt äldre befolkningen. Karlsborgs kommun har en stor andel äldre personer, 65 år och äldre, och andelen kommer att öka. På Haganäset finns möjligheter till bra boende, rehabilitering och en god fysisk arbetsmiljö. Målet är att hitta den optimala balansen mellan insatser i ordinärt boende, särskilt boende respektive korttidsinsatser utifrån den biståndsbedömning som görs.

Svårigheter för vissa personer att etablera sig på arbetsmarknaden kvarstår. Dessa personer har olika behov och förutsättningar, varför socialförvaltningen måste möta dem där de står och vara innovativa när det gäller att hitta framgångsrika sätt att arbeta på. Samarbetet med bl.a. KUB/Arbetsmarknadsenheten, med syfte att erbjuda personer sysselsättning/arbete, har varit lyckosam och det är ett arbete som kommer att fortgå. Ett samverkansarbete med föreningen Vista angående socialt företagande ska utvecklas under 2014.

Förebyggande verksamhet är något som socialförvaltningen vill satsa på. Därför har under året en familjebehand-

Socialförvaltningen

Perspektiv och önskat läge	Långsiktigt mål	Strategi	Uppföljning och styrtalet	Måluppfyllnad	Kommentar
Medborgare/kund: Nöjda medborgare och kunder	A. Utveckla medborgarlotsens funktion för att öka tillgängligheten till socialförvaltningens service.	A. Upprätta en kommunikationsplan för hur information om medborgarlotsen ska spridas till kommunens medborgare.	A. Ökat antal telefonsamtal till medborgarlotsen samt ökat antal klick på hemsidan mellan mätperioderna.	⇒	A. Ingen kommunikationsplan upprättad, men medborgarlotsen ska öka sin tillgänglighet genom att någon dag i veckan befinna sig på informationscentrum from 2014.
	B. Öka vårdtagarnas delaktighet och inflytande vid upprättandet av genomförande- och omvårdningsplaner.	B. Syfte och vikten av bra genomförandeplaner diskuteras regelbundet, tex på APT. Antalet planer mäts månadsvis.	B. Alla vårdtagare ska ha minst en aktuell genomförande- eller omvårdningsplan. Brukarundersökning, där delaktighet och inflytande mäts, ska genomföras, minst 75% nöjdhet.	⇒	B. Mätning av andelen genomförandeplaner i december visar att 75% eller fler av brukarna har en genomförandeplan på de allra flesta verksamheter. Nationell brukarundersökning genomförd där resultatet för delaktighet och inflytande för Karlsborg blev 72%.
	C. Bemötande inom förvaltningen ska präglas av värdighet och respekt.	C. Värdegrunden ska förankras och värdighetsgarantierna ska göras kända bland medborgare och medarbetare.	C. Brukarundersökning där bemötande mäts ska genomföras, minst 90% nöjdhet.	⇒	C. Nationell brukarundersökning genomförd, där resultatet för bemötande blev 97%.
Medarbetare: Attraktiv arbetsplats	Socialförvaltningen ska erbjuda ändamålsenliga arbetsförhållanden samt främja och kartlägga behovet av medarbetarnas personliga utveckling.	Alla medarbetare ska erbjudas en individuell utvecklingsplan.	Genomföra minst en internutbildning per år. Ja/nej?	↑	Föreläsning om värdegrund och bemötande genomförd med all personal. Värdegrundsledare håller på att utbildas inom ramen för stimulansmedel. Internutbildning i Durewall (lyftteknik) genomförs med alla nyanställda. Chefutbildningar med bla lönesättning, samverkan, lönesamtal, rehabutbildning och utdata. 63% av alla tillsvidareanställda har en individuell utvecklingsplan.
Samhällsutveckling: Långsiktigt hållbar utveckling. Positiv befolkningsutveckling	A. Utveckla och förbättra möjligheten till källsortering inom alla socialförvaltningens verksamheter.	A. Köpa in ändamålsenliga återvinningskärl och utse en miljöansvarig på varje avdelning.	A. Återvinningskärl finns på varje avdelning och används på ett korrekt sätt. Ja/nej?	↑	A. Återvinningskärl finns på stort sett på alla avdelningar på Haganäset. Övriga verksamheter ses över.
	B. För att bidra till ökad befolkning ska socialförvaltningen främja kommunens utbud av ändamålsenliga bostäder.	B. Kartlägga behovet av anpassade bostäder inom socialförvaltningens samtliga kategorier av brukare. Kartläggningen presenteras för kommunfullmäktige.	B. Kartläggningen genomförd och presenterad. Ja/nej?	↑	B. Material framtaget för kartläggning av bostadsbehovet, dock ej sammanställt och presenterat.
	C. Utveckla arbetsmetoder inom hemrehabilitering och integrera i den ordinarie verksamheten.	C. Rehabpersonal utbildar omvårdnadspersonal i ett rehabiliterande arbetssätt.	C. Internutbildning genomförd. Ja/nej?	↑	C. Internutbildning genomförd i rehabiliterande förhållningssätt.
Ekonomi: God ekonomisk hushållning	Helhetsyn inom organisationen för att främja att förvaltningens resurser används på ett ändamålsenligt sätt.	Fortsätta utveckla arbetet med processkartläggningar enligt Leanmetodiken.	Minst fyra processer ska vara kartlagda och effektiviserade.	↓	En processkartläggning genomförd på samordningskontoret. Två ytterligare processer från föregående år slutförda. Ej budget i balans.

Handwritten signature

Socialnämnden

lare anställts och ytterligare en ska rekryteras under 2014. Socialförvaltningen har redan sett att externa placeringar inom individ- och familjeomsorgen har kunnat kortas ner tack vare denna satsning. Socialförvaltningens största förebyggande verksamhet är familjecentralen och här kommer en fortsatt utveckling av det förebyggande arbetet att krävas.

Ekonomi

Förvaltningen jobbar ständigt med effektivisering av verksamheten. Förebyggande verksamhet inom individ- och familjeomsorgen kommer vara helt avgörande för placeringskostnaderna framöver. Helhetssyn och förebyggande arbete ska genomsyra förvaltningens beslut på alla nivåer. För att klara kommande behov, inom framförallt äldreomsorgen, behövs nytänkande där en optimal balans mellan hemvård, särskilt boende, dagverksamhet och öppen verksamhet måste finnas. Samarbeta med kringliggande kommuner och övriga aktörer kan komma bli nödvändigt för att få ekonomin att gå ihop.

Verksamhetsmått

Verksamhetsmått

	2013	2012
Individ och familjeomsorg		
Ekonomiskt bistånd		
Nettokostnad, kr	2 794 038	2 911 769
Antal personer	92	106
Nettokostnad/person, kr	30 370	27 470
Institutionsvård, vuxna		
Nettokostnad, kr	2 853 580	65 311
Antal vård dygn	960	40
Nettokostnad/vård dygn, kr	2 972	1 632
Institutionsvård, barn och ungdom		
Nettokostnad, kr	2 088 914	1 272 130
Antal vård dygn	665	378
Nettokostnad/vård dygn, kr	3 141	3 365
Familjehemsvård		
Nettokostnad, kr	905 469	909 408
Antal vård dygn	1 590	1 143
Nettokostnad/vård dygn, kr	569	796
Ensamkommande flyktingbarn, Karlsborg		
Nettokostnad, exkl. bidrag från MIV, kr	11 639 700	3 832 611
Antal mottagna barn	17	11
Nettokostnad/barn, kr	684 688	348 419
Verksamheten för funktionshindrade		
LASS		
Nettokostnad, kr	4 475 957	4 356 091
Antal ärenden	14	15
Nettokostnad/ärende, kr	319 711	290 406

Verksamhetsmått

Verksamhetsmått

	2013	2012
Äldreomsorg		
Äldreomsorg		
Särskilt boende inkl korttid		
Nettokostnad, kr	42 224 099	43 718 979
Antal platser	87	87
Nettokostnad/plats, kr	485 334	502 517
Hemvård		
Nettokostnad, kr	23 272 813	21 759 660
Vårdtagare/år	239	298
Nettokostnad/vårdtagare, kr	97 376	73 019
Betalningsansvar för medicinskt färdigbehandlade		
Antal vård dygn, kr	0	0
Kostnad/vård dygn, kr	0	0
Avgiftstäckning i % av nettokostnaden		
Hemvård	12,5	14,0
Särskilt boende (inkl. korttid)	10,1	9,7
Befolkning Karlsborg		
31/12-13	31/12-12	
65 år och äldre	1 908	1 849
Varav 65-79 år	1 404	1 335
Varav 80 år och äldre	504	514

Ordförande: Claes Jägevall (FP)
Samhälls-
byggnadschef: Svante Andrén
Antal årsarbetare: 3,0

Busstationen Karlsborg.

Kollektivtrafiknämnden

Uppdrag

Kollektivtrafiknämnden är en gemensam nämnd för kommunerna Hjo, Tibro och Karlsborg och består av två ledamöter och två ersättare från vardera kommunen. Nämndens uppdrag är att företräda kommunerna i samverkansfrågor gällande kollektivtrafikens utveckling. Samverkan sker framförallt med Västra Götalandsregionen, som är ansvarig kollektivtrafikmyndighet och Västtrafik, som planerar och utför trafiken. Viss allmän kollektivtrafik finansierar nämnden själv, genom tillköpsavtal med Västtrafik. I nämndens uppdrag ligger också myndighetsutövning gällande färdtjänst och riksfärdtjänst.

Nämnden bistås av kollektivtrafikkontoret, vilket tillhör samhällsbyggnadskontoret i Tibro kommun, som är värdkommun. På uppdrag av ansvarig nämnd i respektive kommun hanteras också frågor som rör verksamhetsresor. Exempel på sådana resor är skolskjutsar och resor i samband med socialtjänstens verksamhet.

Årets resultat

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2012	Budget 2013	Bokslut 2013
Kostnader, totalt			
Hjo kommun	1 398	1 789	1 176
Tibro kommun	1 170	1 518	1 069
Karlsborgs kommun	1 640	1 941	1 471
Kostnader, uppdelat			
Trafik Hjo	918	1 236	679
Trafik Tibro	690	965	572
Trafik Karlsborg	1 160	1 388	974
Administration Hjo	480	553	497
Administration Tibro	480	553	497
Administration Karlsborg	480	553	497

Kommentar årets resultat

Kollektivtrafiknämnden uppvisar för samtliga kommuner lägre kostnader än budgeterat. Budgetöverskottet är högre än vad prognoserna under året visat. Till stor del beror detta på att kommunernas kostnader för tillköpstrafik (bland annat fria resor i kollektivtrafiken för 75+ och trafikformen Flextrafik) blev betydligt lägre än förväntat. Anledningen är framförallt att kostnader för trafik som utförts under 2012 inte faktureras kommunerna av Västtrafik. Den förväntade kostnaden uteblev och den motbokning som bokfördes i 2013 års redovisning (vid årsslutet 2012) påverkade årets resultat positivt. Även kostnaderna för tillköpstrafik, som utfördes under 2013 är något lägre än budgeterat till följd av färre resor.

Även kommunernas färdtjänstkostnader är lägre än budgeterat. Hjo kommun redovisar störst avvikelse. Detta beror bl a på att det inte funnits något behov av dagliga färdtjänstresor till och från arbetet under året, så kallade arbetsresor. Denna situation är dock ovanlig och behovet kommer med all sannolikhet att uppstå igen. Därtill har de transportörsavtal för färdtjänsten som trädde i kraft vid halvåret 2012 visat sig vara ekonomiskt fördelaktiga, vilket inte var känt i samband med 2013 års budgetarbete. Även för Tibro och Karlsborg har nuvarande transportörsavtal visat sig vara ekonomiskt fördelaktiga jämfört med tidigare avtal. Dock har behovet av arbetsresor för invånare i Karlsborgs kommun ökat under 2013, vilket till viss del motverkar effekten av avtalen för kommunen. För Tibro kommun har det totala antalet färdtjänstresor minskat jämfört med föregående år, vilket också bidragit till budgetavvikelsen.

Även nämndens administrationskostnader är totalt sett lägre än budgeterat. Detta beror framförallt på 0,25 outnyttjad tjänst under vissa av årets månader, vilket ger lägre personalkostnader.

Årets verksamhet

Kommunerna har en samverkansroll i arbetet med kollektivtrafikens strategiska utveckling. Forum för dialog mellan kommuner, Regionen och Västtrafik finns både på politisk nivå och tjänstemannanivå. Exempel på viktiga samverkanfrågor under året är arbetet med en ny pris- och sortimentstrategi för Västtrafik samt ett utredningsarbete gällande trafikutbudet i mindre tätorter och på landsbygden. Den så kallade landsbygdsutredningen har genomförts i nära samverkan mellan representanter från Regionen, kommuner och Västtrafik. Skaraborg har bland annat representerats av kollektivtrafikkontoret för Hjo, Tibro och Karlsborg. Arbetet med landsbygdsutredningen är ett bra exempel på dialog och delaktighet i ett tidigt skede av en utredningsprocess.

Ett arbete i syfte att utveckla myndighetsutövningen gällande färdtjänst har startat upp under året, och utgår från de områden som prioriterats i det trafikförsörjningsprogram för färdtjänst och riksferdtjänst som Skaraborgskommunerna beslutade om under 2012. Arbetet bedrivs på tjänstemannanivå och handlar framförallt om att enas om gemensamma förhållningssätt och rutiner. Målet är en myndighetsutövning som av invånarna, i de olika kommunerna, uppfattas som likartad.

Utvecklingstendenser

Även om det är Västra Götalandsregionen, som är ansvarig för kollektivtrafikens utveckling, samverkar Region och kommuner för att peka ut riktningen. Viktiga samverkanfrågor framöver är det fortsatta arbetet med en ny pris- och sortimentstrategi för Västtrafik, där bland annat en ny geografimodell ska tas fram. Inriktningen är en modell för färdbevis som bygger på resenärers personliga zoner istället för dagens kommunzoner. Kraft kommer också att läggas på förankringsprocessen av den pågående landsbygdsutredningen. Det saknas idag riktlinjer för utvecklingen av kollektivtrafiken i mindre tätorter och på landsbygden. Syftet är att utredningen, efter det att den beslutats av Regionen, ska ligga till grund för Västtrafiks framtida trafikplanering samt ge kommuner och invånare i Västra Götaland en tydligare bild om vilket trafikutbud som kan förväntas finnas på lång sikt i landsbygdsområden.

Nämnden har för 2014 beslutat om mål och strategi i syfte att öka kunskapen om kollektiva resmöjligheter, med fokus på äldre och funktionshindrade. Det handlar om att öka kunskapen och användandet av den trafik som nämnden finansierar, såsom avgiftsfria resor i kollektivtrafiken för personer som är 75 år eller äldre samt trafikformen Flextrafik.

Ordförande: Johan
Abrahamsson (M)
Lönechef: Arvo Niiholm
Antal årsarbetare: 14,25

Kickboard på Carl Johanskolan.

Lönenämnden

Uppdrag

Lönenämnden är en gemensam nämnd för kommunerna Mariestad, Töreboda, Gullspång och Karlsborg. Lönenämnden bistås av Lönekontoret MTGK som är gemensamt lönekontor för nämnda kommuner samt Tolkförmedlingen Väst. Lönekontoret utför löneadministrativa arbetsuppgifter, systemförvaltning och driftsplanering. I arbetsuppgifterna ingår även support, försäkringsfrågor, utbildning och information. Lönekontoret utför och ansvarar även för pensionsadministrationen, sluter avtal med leverantörer av personal- och lönesystem, schemasystem och avtal för drift. Utbetalning av löner och tolkersättningar för Tolkförmedling Väst gäller från och med år 2013.

Årets resultat

För år 2013 visar verksamheten ett överskott på 850 tkr. Överskottet kan hänföras till ökade intäkter samt personalvakanser.

Årets verksamhet

Från 1 april 2013 ingår Tolkförmedling Väst i Lönekonorets verksamhet. Avtalet som avser utbetalning av löner och tolkersättningar gäller i tre år med möjlighet till förlängning.

Förbättringsarbetet med tydliggörande av kvalitetsmål har fortsatt under året.

Under första halvåret har en internkontrollplan fastställts för Lönekontorets verksamhet. Arbetet har under året fortsatt för att säkerställa en god internkontroll.

Samtliga chefer i de samverkande kommunerna har genomgått utbildning i utdata.

En tjänst har inrättats med inriktning mot utdata.

Måluppfyllelse

Hög kostnadseffektivitet genom att större arbetsvolymerna hanteras.

- Det sker en kontinuerlig genomgång och översyn av verksamheten när det gäller kostnader och effektivitet.

Utveckling av personal- och lönesystemet till en nivå som motsvarar de behov som finns ute i verksamheterna.

- Det ska ske via hög kvalitet i systemet och hög kompetens hos personalen. En kontinuerlig utveckling sker av personal- och lönesystemet.

Hög driftsäkerhet genom att driften centraliseras.

- Driften av personal- och lönesystemet sker genom IT MTG. Nuvarande avtal gäller till och med 2015. Driftsäkerheten säkerställs genom kontinuerliga uppföljningar och minst fyra inplanerade driftmöten per år.

Strukturerat arbetssätt genom rationell standardisering.

- Denna del fortsätter med att skapa gemensamma rutiner och system för kommunerna inom MTGK och Tolkförmedling Väst.

Hög kvalitet i löneadministrationen genom ett strukturerat kvalitetsarbete.

- Förbättringsarbetet med tydliggörande av kvalitetsmål för verksamheten har fortsatt under 2013.

Hög nivå på arbetsprocesser, metoder och redskap.

- En översyn av arbetsprocesser pågår och har intensifierats i samband med bytet av personal- och lönesystem. System som t.ex. WINLAS finns i samtliga av de samverkande kommunerna och följs upp kontinuerligt. Det är ett system som bland annat möjliggör en bättre bevakning och uppföljning av anställningstider. Det innebär även en mer rationell hantering av anställningsbeslut.

Professionellt stöd till verksamheterna.

- En god service till verksamheterna. Ett exempel på detta är målen att ha en hög kompetens och korta svarstider vid frågor från verksamheterna. Supportorganisationen har under året setts över, förbättrats och ytterligare anpassats till verksamheternas behov.

Lägre driftskostnader än tidigare, till gagn för samtliga samverkande kommuner.

- Driftskostnaderna har kontinuerligt kunnat minskas sedan verksamhetsstarten 2007. Lönekontoret har genom detta kunnat lämna ett överskott för åren 2007 – 2012, som återgår till de samverkande kommunerna. Även för 2013 kommer ett överskott att lämnas, vilket uppgår till 850 000 kr.

En god arbetsmiljö som präglas av tillit, förtroende, ansvar och trivsel.

- Utgångspunkten är att en god kvalitet på arbetsmiljön lägger en grund för att skapa en effektiv verksamhet, för att därmed uppnå verksamhetsmålen. Som en del i detta är målet att arbeta förebyggande för att kunna behålla en så hög frisknärvaro som möjligt. En uppföljning av arbetsmiljön har genomförts under verksamhetsåret.

En god internkontroll som säkerställer en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.

- Under 2013 har en större genomgång av internkontrollen för Lönekontoret genomförts.

Utvecklingstendenser

Framöver gäller att arbetet med att säkerställa kvaliteten på löneutbetalningarna fortsätter. Arbetet med internkontrollen fortsätter under 2014. Arbetet med att standardisera och utveckla utdata genomförs, dvs. att nyckeltal skall finnas tillgängliga för chefer och verksamhetsansvariga. Införandet av självservice fortsätter för ett genomförande på de arbetsplatser där det i dagsläget inte används. En översyn av de system som inte är integrerade med personal- och lönesystemet genomförs och målsättningen är att under 2014 skall samtliga av dessa system vara integrerade med personal- och lönesystemet, det handlar framförallt om schema- och bemanningssystem.

En förlängning av det nuvarande avtalet med Aditro för personal- och lönesystemet kommer att genomföras under

2014. Avtalet kommer också att innebära en möjlighet att införa Aditro Window i de samverkande kommunerna. Kortfattat innebär det en portal med enklare åtkomster till olika system för samtliga medarbetare. Projektet kommer att startas upp under 2014.

För att behålla och utveckla en god kompetens hos löneadministratörerna kommer ett antal utbildningsdagar att genomföras under 2014 i personal- och lönesystemet.

För att utveckla arbetet med internkontrollen kommer en utbildningsdag att genomföras för samtlig personal vid Lönekontoret under våren 2014.

Upphandling av pensionsadministration och löneväxling kommer att påbörjas under 2014. Denna upphandling gäller för de samverkande kommunerna och Tolkförmedling Väst.

Fiske på Vättern.

Särredovisning – Vatten och avlopp

Förord

Enligt Lagen om vattentjänster särredovisas VA-verksamheten.

Årets resultat

Driftbudget: 12,8 mnkr
Investeringar: 1,2 mnkr

Va-verksamheten är en taxefinansierad verksamhet. Redovisning av överuttag och underskott regleras via balansräkningen. Ytterligare information återfinns i den ekonomiska redovisningen.

Årets verksamhet

Va-verken

Förutom löpande drift och underhåll kan nämnas:

- Renovering av Mölltorps vattenverk med nytt styrsystem samt nya pumpar.
- Pumpstationen vid Järnväggsgatan i Mölltorp har renoverats med nya pumpar.
- Nya kemikalietankar monterade i Granvik samt Undenäs avloppsreningsverk.
- Utbyte av styrsystemet i Granviks samt Undenäs vattenverk.
- Byte av pumpar i Sjönäs, Gråshult samt Kruthusvägens pumpstationer.
- Nytt drift och övervakningssystem har inköpts och installationen har påbörjats.

Ledningsnätet

Gata/parkenheten har under året utfört akut och planerat underhåll på ledningsnätet, varav kan nämnas:

- Vattenläckor

- Byte ca 40 st galvserviser vatten.
- Utbyte av ca 5 st huvudkranar.
- Ny dagvattenledning ca 170 m i Norra Skogen.
- Utbyte av 175 m tryckavloppsledning i Norra Skogen.

Övrigt

- Arbetet med att ta fram Va-plan för hela kommunen har slutförts.
- I Va-enhetens beredskap har även ingått A-larm från kommunens fastigheter.

Investeringar

- Nya styrsystem i vattenverken.
- Utbyte av galvserviser på ledningsnätet.
- Ny blåsmaskin till avloppsreningsverket.

Måluppfyllelse

Va-verksamheten har under året fungerat utan större störningar. Vi har levererat dricksvatten med god kvalitet samt behandlat avloppsvattnet på ett miljömässigt sätt.

Verksamhetsmått

Verksamhetsmått	2013	2012	2011
Tkr			
Antal anställda	3	4	4
Antal årsarbetare	3	4	4
Personalkostnader, tkr	1 873	2 178	2 429
Antal abonnenter	2 152	2 150	2 147
Producerad vattenmängd, m ³	604 766	612 210	588 654

Samverkan med Hjo och Tibro kommuner har resulterat i att Karlsborg köper tjänsten som Va-chef från Tibro kommun.

Särredovisning – Vatten och avlopp

Nyckeltal

Verksamhetsmått

Taxa	Va-taxan består av en anläggningstaxa samt en förbrukningstaxa. Anläggningstaxan för ett typhus (villa, 800 m ² tomt) är 68 923 kr. Brukningstaxan medför en årskostnad av 5 531 kr för ett typhus (villa 150 m ³ /år).	
Vattenverk	ytvattenverk	2 st
	grundvattenverk	3 st
	högreservoarer	4 st
	tryckstegringsstationer	3 st
Producerad mängd år 2013 i kubik:		
	Karlsborg	500 029
	Mölltorp	66 580
	Undenäs	33 413
	Granvik	3 000
	Brevik	1 744
Reningsverk	Reningsverk	3 st
	Avloppspumpstationer	23 st
Kemikalier	Karlsborg: Ekoflock,	152,8 ton
Reningsverk	Karlsborg: Polymer,	0,4 ton
(förbrukning)	Undenäs: Ekoflock,	4,2 ton
	Granvik: Ekoflock,	1,5 ton
Kemikalier	Karlsborg: Natronlut,	53 830 liter
Vattenverk	Karlsborg: Ekoflock 90,	7 740 liter
(förbrukning)	Karlsborg: Kolsyra,	20 230 liter
	Karlsborg: Klor,	1 840 liter
	Mölltorp: Natronlut,	3 700 liter
Provtagningar	Analyser utförs av ett akrediterat lab enligt egenkontrollprogrammet	

Resultaträkning - Vatten och avlopp

Tkr	Not	2012	2013
Verksamhetens intäkter	1	11 525	12 848
Verksamhetens kostnader	2	-10 137	-11 466
Avskrivningar	3	-1 388	-1 382
Verksamhetens nettokostnader		0	0
Finansiella intäkter		0	0
Finansiella kostnader		0	0
Resultat före extraordinära poster		0	0
Extraordinära intäkter		0	0
Extraordinära kostnader		0	0
Årets resultat		0	0

Balansräkning - Vatten och avlopp

Tkr	Not	2012	2013
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	4	20 810	20 641
Summa anläggningstillgångar		20 810	20 641
Omsättningstillgångar			
Förråd och lager		92	89
Kortfristiga fordringar	5	1 319	1 735
Kassa och bank		0	0
Summa omsättningstillgångar		1 411	1 824
SUMMA TILLGÅNGAR		22 221	22 465
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Ingående eget kapital		20 351	20 351
Årets förändring av eget kapital		0	0
Summa eget kapital		20 351	20 351
Avsättningar			
Avsättningar		0	0
Summa avsättningar		0	0
Skulder			
Långfristiga skulder		0	0
Kortfristiga skulder	6	1 870	2 114
Summa skulder		1 870	2 114
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		22 221	22 465

Investeringsredovisning - Vatten och avlopp

Tkr	Inkomster	Utgifter	Netto	Budget	Avvikelse
Kommunikation	0	406	406	500	94
Ledningsnät avlopp	0	130	130	500	370
Vattenledningsnät	0	413	413	500	87
Utrustning vattenverk	0	264	264	400	136
Total	0	1 213	1 213	1 900	687

Notförteckning - Resultaträkning - Vatten och avlopp

Tkr	2012	2013
Not 1 Verksamhetens intäkter		
Avgifter	11 380	12 705
Övriga ersättningar	145	14
Summa	11 525	12 848
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	2 178	1 873
Köp av verksamhet och tjänster	3 043	4 394
Material	1 556	2 009
Ränta på investeringar	895	591
Övriga kostnader	2 465	2 599
Summa	10 137	11 466
Not 3 Avskrivningar		
Tekniska anläggningar	1 317	1 310
Maskiner och inventarier	71	72
Summa	1 388	1 382

Notförteckning - Balansräkning - Vatten och avlopp

Tkr	2012	2013
Not 4 Materiella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärden	69 438	69 438
Inköp	0	807
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	69 438	70 245
Ingående avskrivningar	-47 404	-48 721
Avskrivningar	-1 317	-1 310
Utgående ackumulerade avskrivningar	-48 721	-50 031
Utgående restvärde enligt plan	20 717	20 214
Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärden	1 440	1 440
Inköp	0	406
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 440	1 846
Ingående avskrivningar	-1 276	-1 347
Avskrivningar	-71	-72
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 347	-1 419
Utgående restvärde enligt plan	93	427
Summa materiella anläggningstillgångar	20 810	20 641
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	1 319	979
Avräkning med kommunen	0	756
Summa	1 319	1 735
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	608	1 338
Semesterlön/okomp.ötid inkl sociala avgifter	230	270
Upplupna löner inkl sociala avgifter	53	39
Skuld till VA-kollektivet	790	467
Avräkning med kommunen	189	0
Summa	1 870	2 114

Revisionsberättelse

KARLSBORGS KOMMUN
REVISORERNA

2014-03-13

Till
Kommunfullmäktige
Karlsborgs kommun

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2013

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer verksamheten i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll samt återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och den omfattning som tilldelade resurser har medgett. I revisionsarbetet har vi biträtt av PwC.

Redogörelse

Årets resultat uppgår enligt kommunens resultaträkning till 6,9 mnkr. Balansräkningen visar en omslutning på balansdagen 31/12 2013, motsvarande 265,8 mnkr.

Vi noterar med tillfredsställelse det positiva resultatet. Detta har dock nåtts tack vare en engångsåterbetalning från AFA försäkring (6,1 mnkr) och högre skatteintäkter än budget. Nämndernas samlade avvikelse mot budget är negativ med 8,5 mnkr (4 mnkr), varav socialnämnden - 7,2 mnkr (- 3,6 mnkr).

För att långsiktigt ha en god ekonomisk hushållning och en budget i balans är inte detta tillräckligt. Vår uppfattning att kommunen måste bedriva arbetet med den ekonomiska styrningen, än mer kraftfullt.

Granskningsinriktning

Vi har granskat delårsrapport, årsredovisning och årsbokslut. Vi har under året genomfört en fördjupad granskning av mervärdesskatt. Därutöver har vi genomfört ett antal mindre granskningar och kontroller.

I likhet med föregående år har vi under 2013, som ett led i den årliga granskningen, haft träffar med företrädare för kommunstyrelsen och nämnderna. Vid dessa träffar har vi bl a behandlat nämndernas budgetläge, verksamhetsmål och verksamhetsutfall m m. Vid träffarna har också avstämning gjorts av hur nämnderna arbetar med intern kontroll.

I övrigt har vi följt verksamheten bl a genom att kontinuerligt ta del av styrelsens och nämndernas protokoll med tillhörande handlingar.
Under året har vi också sammanträffat med kommunfullmäktiges presidium.

Bedömning

Socialnämnden.

Vi har under året noga följt Socialnämnden och deras arbete med budget och budgetuppföljning. Det slutliga negativa utfallet mot budget blev, trots en rad åtgärder, så stort som 7,2 mnkr. Detta är inte tillfredsställande. Vi förväntar oss inför kommande år än kraftfullare åtgärder för att komma till rätta med obalansen. I ett sådant arbete har också kommunstyrelsen en viktig roll, då kommunstyrelsen har ett uppsiktsansvar över nämnderna.

Samlad bedömning

Trots socialnämndens stora budgetavvikelse, bedömer vi sammantaget att styrelsen och nämnderna i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vidare bedömer vi att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Vad gäller den interna kontrollen kan vi av förvaltnings-arnas uppföljningar, konstatera att det finns vissa brister, dock inga allvarliga. Arbetet med den interna kontrollen måste därför fortsatt utvecklas.

Vad gäller mål enligt god ekonomisk hushållning instämmer vi i Kommunstyrelsens bedömning avseende det finansiella målet, som uppfyllts.

Vad gäller verksamhetsmålen redovisas att flertalet helt eller delvis har uppnåtts. Vi har dock svårt att göra någon egen bedömning av detta. Arbetet med att utveckla, förtydliga och konkretisera verksamhetsmålen bör fortsätta.

Ansvarsfrihet

Vi **tillstyrker** att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelsen, nämnderna samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi **tillstyrker** också att kommunens årsredovisning för 2013 godkänns. Den är i allt väsentligt upprättad i enlighet med den kommunala redovisningslagen.

Åke Karlsson

Henry Carlsson

Stig Paulsson

Rolf Blom

Lars-Inge Wiberg

Rolf Blom är vald med undantag för granskning av Socialnämnden och Barn- och utbildningsnämnden

Bilagor: Revisionsrapport Granskning av årsredovisning 2013; PwC
Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i AB Karlsborgsbostäder, Karlsborgs Energi AB, Karlsborgs Energi Försäljnings AB, Karlsborgs Turism AB, Karlsborgs Värme AB och AB Vaberget

Karlsborgs kommuns årsredovisning 2013

Årsredovisningen är kommunstyrelsens redovisning till kommunfullmäktige över det gångna årets verksamhet och ekonomi.

Det övergripande syftet med årsredovisningen är att ge kommuninvånarna, kommunfullmäktige och även andra intressenter relevant information om utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering samt den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut. Informationen har utformats för att underlätta styrning och uppföljning.

Årsredovisningen sammanställs och produceras av Karlsborgs kommuns ekonomienhet i samarbete med övriga förvaltningar och bolag.

Årsredovisningen fastställdes av kommunfullmäktige den 25 mars 2014.

Foto:

Omslaget: Stefan Nordkvist "Allsång vid kanalen"

sid 3:	Karin Stattin
sid 6:	Maria Larsson
sid 10:	Per Lövquist
sid 19:	Maria Larsson
sid 32:	Karin Stattin
sid 36:	Per Lövquist
sid 41:	Karolin Johansson
sid 44:	Karin Stattin
sid 48:	Karolin Johansson
sid 57:	Carolin Johansson
övriga:	Karlsborgs kommun

**Karlsborgs
kommun**

Karlsborgs kommun
Storgatan 16
546 82 Karlsborg

Tfn: 0505-170 00, Fax: 0505-171 60
E-post: karlsborg.kommun@karlsborg.se
www.karlsborg.se

Handwritten signature in blue ink, possibly reading "S. L. U. C."